

Nr 782.

Av herr **Holmgren m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 225, angående försvarsväsendets ordnande.

I anledning av försvarskommissionens betänkande anförde detachementsbefälhavaren i Karlskrona i yttrande den 11 okt. 1935 följande.

Försvarskommissionen har i sitt betänkande icke direkt förnekat behovet av linjeinfanteri i Karlskrona fästning. Vägt mot andra oavvisliga försvarsbehov, vilka måste tillgodoses inom en starkt begränsad kostnadsram, har kommissionen emellertid ej ansett sig kunna tillgodose nämnda behov. Kommissionen har nöjt sig med att framhålla önskvärdheten av, »att linjeförband ur armén vid försvarsberedskap och mobilisering erhålla en sådan gruppering, att trupper kunna avses för snabbt ingripande mot landstigningsföretag, vilka riktas mot Karlskrona». (Betänkandet, Del III, sid. 48.) Såsom säkerhetsbesättning vid mobilisering böra enligt kommissionens uppfattning (Del II, sid. 49) »tjänstgöra landstormsförband med den ökade effektivitet och den speciella utbildning, kommissionen i annat sammanhang föreslagit». Härmed torde avses de föreslagna landstormsövningarna, vilka anses i allmänhet böra försiggå vid vederbörligt infanteriregemente, i vissa fall kunna äga rum annorledes, t. ex. för deltagande i krigsövning i kustfästning. (Del II, sid. 280.)

Försvarskommissionen föreslår sålunda att detachementet skall indragas och att Karlskrona i fred skall lämnas utan infanteribesättning. Man frågar sig då, om erfarenheten från de senaste krigen försvagat de skäl, som föranledde statsmakterna att 1901 besluta uppsättandet av ett kustfästningsregemente i Karlskrona. Så synes mig icke vara fallet.

Beträffande behovet av ständigt tillgänglig säkerhetsbesättning må exempelvis erinras om japanernas anfall mot Port-Arthur 1904 före avlämnad krigsförklaring.

Beträffande den snabbhet, med vilken ett landstigningsföretag kan verka mot en kvalitativt svag motståndare, synes mig tyskarnas besittningstagande av Ösel i oktober 1917 vara belysande. Landstigningen ägde rum den 12 oktober, varvid det tyska velocipedinfanteriet redan under första dygnet kunde utbreda sig över större delen av ön, vars huvuddel mäter 75 km i längd och 40 km i bredd. Den 15 oktober befann sig ön helt och hållet i tyskarnas händer.

Om man tänker sig ett anfall mot Karlskrona landfront, innan krigsförklaring avgivits eller så kort tid efteråt att linjeförband ur armén icke förmå ingripa, så hinner fienden efter landsättningen av trupper några mil väster eller öster om Karlskrona — ingalunda större avstånd än de, som fö-

rekommo på Ösel — att nå staden inom ett dygn, kanske innan ännu linjeförband hunnit ordna sig för att anträda färden till Karlskrona.

Fientliga företag mot Karlskrona fästning kunna tänkas bli utförda med avsikt att antingen förstöra varvet eller bemäktiga sig Karlskrona örlogsstation för att sedermera använda den som flottbas. Förstörandet av varvet kan möjligen ske genom flyganfall, men vid ett besittningstagande av örlogsstationen måste jämväl land- och sjöoperationer företagas.

Mobiliseringen 1914 av Karlskrona fästning visar, att man då ansåg, att Karlskrona fästning kunde bli ett eftersträfvansvärt föremål för fientliga operationer. Om flottans styrka minskas, synes mig en fientlig operation mot Karlskrona vara mera trolig nu än förut.

Vid en operation mot en kustfästning måste man räkna med, att en fiende verkställer landstigningsföretag utanför fästningsområdet, om en forceering av sjöfronten icke kan genomföras.

Ett studium av försvaret av Karlskrona fästnings landfront och befälsövningar, avsedda att belysa detta försvar, hava givit mig den bestämda uppfattningen, att nämnda försvar måste baseras på linjetrupp, varvid landstormsförband jämväl kunna komma till användning.

Enligt försvarskommissionens förslag skall i Bodens fästnings försvar ingå ett infanteriregemente och detta med rätta. Innan emellertid fienden kan komma i kontakt med Bodens fästning, måste Finland betvingas, vilket skänker fästningen en viss tidrymd för ordnandet av sitt försvar, eventuellt difförande av infanteri. För Karlskrona fästning är, som ovan nämnts, läget ett annat. Mot Karlskrona kunna operationer igångsättas omedelbart vid krigsutbrottet.

Försvarskommissionen framhåller att, enär något fästningsinfanteri ej vidare skall ingå i fästningens besättning och försvarslinjen å sjöfronten därigenom blir i högre grad än förut dominerande, det är önskligt, att linjeförband ur armén vid försvarsberedskap och mobilisering erhålla en sådan gruppering att trupper kunna avses för ett snabbt ingripande mot landstigningsföretag, vilka riktas mot Karlskrona. Fientliga flyganfall kunna emellertid åstadkomma ett avbrytande av järnvägsförbindelserna till Karlskrona, vilket kan hava till följd att linjeförband, avsedda för Karlskrona fästnings försvar, icke hinna framkomma i tid. Läget inom armén kan även vara sådant, att utlovade linjeförband icke kunna avvaras för fästningens försvar. Landfrontens försvar måste då helt överlämnas till landstormen, som enligt min uppfattning icke är mäktig denna uppgifts lösande.

Visserligen säger försvarskommissionen, att vad kustfästningsförsvaret beträffar, ersättning för förlorat kustfästningsinfanteri erhållas genom det ökade stridsvärde, som av landstormen organiserade förband beräknas erhålla. Skall det ökade stridsvärdet bestå däri, att de av kommissionen föreslagna obligatoriska landstormsövningarna om fem dagar för flertalet och tolv dagar för visst befäl införas, så måste sägas att dessa övningar ingalunda kunna giva landstormen samma kvalitet som linjeinfanteri. Man kan icke begära av landstormens befäl, att det skall kunna planlägga och ut-

föra de operationer på de inre linjerna, som kunna komma ifråga vid försvaret av landfronten.

I detta sammanhang torde böra påpekas, att kommendanten enligt förslaget icke ens kommer att äga en infanteribefälhavare till sitt förfogande i fred.

Beträffande utbildningen har av krigserfarenheten bestyrkts, huru nödvändigt det är, att trupper av olika slag, som skola samverka i krig, bliva i tillfälle att inöva denna samverkan i fred. För Karlskrona infanteribesättning gäller härvid särskilt att inöva den svåra samverkan med kustartilleriet såväl under anfall som försvar. Behovet för kustartilleriet att inöva samverkan med infanteriet är ej mindre.

Vid en fästning föreligger särskilt behovet av att trupperna i grund kända försvarsterrängen för att genom sin överlägsenhet härutinnan kunna utjämna sannolik underlägsenhet i antal.

Vid en sjöfästning tillkommer dessutom för infanteribesättningen det oundgängliga kravet, att densamma är van vid strandbevakning och båt-tjänst, särskilt för reservernas snabba förflyttningar till hotade områden, och detta även under svåra förhållanden.

Utredningar och erfarenhet visar, att styrkan av detta infanteriförband bör vara ett regemente av i huvudsak motsvarande sammansättning som av försvarskommissionen föreslagna infanteriregementen, vartill dock bör tillkomma velocipedförband, förslagsvis ett kompani. Vid mobilisering bör detta förband kunna avsevärt utökas.

Då regementets uppgift är att biträda vid försvaret av kustfästningen Karlskrona, flottans viktigaste örlogsstation, synes det mig slutligen ändamålsenligt, att regementet organisatoriskt sorterar under marinen.

Då Kungl. Maj:t nu i proposition nr 225 intagit annan ståndpunkt än försvarskommissionen, vilja vi, som dela den uppfattning, vilken i detachementsbefälhavarens yttrande tagit sig uttryck, härmed hemställa,

att riksdagen ville besluta att detachmentet av Kronobergs regemente måtte bibehållas i Karlskrona.

Stockholm i april 1936.

Bj. Holmgren.

Ola Jeppsson.

Edv. Petersson.
